

Geberekidan Desta and his unrestrained hate against Emperor Menlik. By Getachew Reda (Editor Ethiopian Semay)

ጐጐጐጐጐ ጐጐጐጐጐን ደስታና ታሪክ አላዋቂነቱ ዛሬም እየደገመው ነው! ቃለ መጠይቁን በሚከተለው አድራሻ ያድምጡ http://aigaforum.com/audiovideo/Interview_with_the_Author_of_Embita_Antsar_Werereti_3.mp3 (የትግርኛው ትርጉም እዚህ አቅርቤዋለሁ)

ጐጐጐጐጐን ደስታ ማነው? ጐጐጐጐጐን ደስታ ማለት በአፄ ሃይለስላሴ ጊዜ መምህር የነበረ፤ በደርግ ወቅትም ወደ ጫካ በመሄድ ወያኔን ተቀላቅሎ የወያኔ ታጋይ የነበረ፤ ከዚያም ወደ ደርግ በመቀላቀል ወያኔን ከድቶ ለደርግ እጁን በመስጠት፤ (ወይንም ዛሬ አሜሪካ ውስጥ በጥገኝነት እየኖረች “በዝ ተጋሩ ፓልቶክ ውስጥ “ተቃዋሚውን በመዘለፍና በማዋረድ” ያለ ዕውቀቷ ስትዘባርቅ የምታመሸው አንደ እነ አልማዝ በቀለ (ድሮ የአክሱም አብርሃ ወአጽብሃ ት/ቤት ዋና ስራ አስኪያጅ የነበሩት የመምህር በቀለ ታደሰ ልጅ የሆነች) ጫካ ውስጥ በትግሉ ወቅት በደረግ ጊዜ በወያኔ ከፍተኛ አመራሮች ውሳኔ ያለ ፍላጎቷ ወንድ ምረጫ ተብላ (ብታንገራግርም፤ የድርጅት ተልዕኮ ስለሆነ) በትእዛዙ መሰረት የታዘዘቸው በመፈጸም ከመረጠቸው ታጋይ ጋር ግብረ ስጋ በመፈጸም ለሽፋን አንዲያመች እርግዝና እንድትይዝ ተደርጎ እርጉዝናዋን ይዛ ወደ ከተማ ጐብታ ወያኔን ከድታ አንደገባች በማስመሰል ለስለላ አንደተላከቸው ዓይነት-ጐጐጐጐጐንም ወደ ደርግ ጐብቶ የደረግ ፕሮፓጋንዳ እያናፈሰ ወያኔን ኩፋኛ በማውገዝ ወደ ደርግ እጁ የሰጠበት ምክንያት ለስለላ በሽፋን ተልኮ የነበረ ሊሆን ይችላል እያሉ አንዳንዶቹ ጥርጣሬያቸውን ያስቀምጣሉ። አንዳንዶቹም ፤ የምሩ ከድቶ ነበር ይላሉ።)

ከዚያም በመምህርነት ሙያው በመቀጠል ሲሰራ ቆይቶ አንደገና ለሁለተኛ ጊዜ ወደ ወያኔ በመቀላቀል በውዝፍ አንጠልጥሎት የነበረውን የትግራይ ቄሶችን በሌኒንስት ማርክሲስትና ማህደስት ትግራይ ርዕዮተ ዓለም በማጥመቅ በየገዳማቱ የቤተ ክህነት ትምህርት የቀሰሙ የወያኔ ካድሬዎችን የክህነት ልብስ በማልበስና ጥምጣም በማስጠምጠም እስከ ዋልድባ ድረስ ሰርገው በመግባት በየገዳማቱ የሚገኙ የአብያተ ክርስቲያናት ንብረትም ሆነ አባሎች በወያኔ ስር እንዲተዳደሩና በመንገዱ አንዲጓዙ ያደረገ ነው። ግለሰቡ ጸረ- አርቶዶክሳዊ እርምጃዎችን እንዲከናወን የመራና ከሃይማኖት-ቢሶቹ ከወያኔ መሪዎች ጋር በዚህ ተግባር የተባበረ፤ የሰማይ ቤት ኩነኔ የማይፈራ፤ “ቄሶች ክላሺን ኮቭ” ጠመንጃ ታጥቀው በማርካሰዊ ርዕዮት ተጠምቀው ለትግራይ ብሔረተኛነት በመቆም ጦርነት ውስጥ በመቀላቀል አንዲዋጉ እና የአምላክ ፍጡር የሆነውን

ወደ ሰው ልጅ ጥይት በመተኮስ ሰው አንዲገድሉ ካስተማሩባቸው የወያኔው ቤተክህነት-ክንፍ አደራጆች መካከል አንደኛው እና ትልቁ ካድሬአቸው የነበረ ነው።

መምህር ገብረኪዳን ደስታ “የትግራይ ሕዝብና የትምክህተኞች ሴራ” የሚል እጅግ አሳፋሪ ጠባብ የብሔረተኛ መጽሐፍ የጻፈ፡ የሸዋ አማራ እና በጠቅላላ አማራው ሕብረተሰብን የዘለፈ፤ የናቀ፤ ያዋረደ፤ የአማራ ሕዝብ ጉብዝናውን ለመግፈፍ የተቻለውን ያህል ውሸት በመፍጠር ብዙ የአማራ ተወላጆች እና ኢትዮጵያውያን ዜጎችን ያስቀየመ፤ ነው።

የእንደርታ እና የራያዎቹ የትግርኛ ልሳን ወደ “ኢ. ሸ. ዓ.” (አክሱም ሸሬ ዓድዋ) ዎቹ ልሳን ለመለወጥ አንዲያመቸው ዛሬ ትግራይ ውስጥ መቀሌ ከተማ መኖርያው ካደረጉት መካካል፤ በዕድሜ ‘አዛውንት’ በሕሊና አስተሳሰቡ ግን ከመንደርተኝነት ባሻገር ያላደገ፤ እጅግ ጠባብ እና ትምክህተኛ ከሆኑት የወያኔ መሰሪዎች እና ትምክህተኞች መካከል አንዱ ነው። ለዛው ከላይ ለተጠቀሰው ጉጠኛና ከፋፋይ መጽሐፍ “ይድረስ ለጎጠኛው መምህር” የተባለው መጽሐፍ የጻፍኩትም፤ ለዚህ ግለሰብ መጽሐፍ ምላሽ ነበር።

ወደ ቃለ መጠይቁ ትርጉም ከመግባቴ በፊት ከላይ የጠቀስኩት የትግርኛ አጠቃቀም ዘመቻቸው በሚመለከት ጥቂት ልቦልና ወደ እዚያው እናመራለን።

የዛና ተወላጅ (ሸሬ አውራጃ ውስጥ የምትገኝ ትንሽ ገጠር) የሆነው ገብረ ኪዳን ዛሬ እንደርታ አውራጃ መቀሌ ከተማ ውስጥ እየኖረ፤ የአማርኛ ቃላቶች ከትግርኛ ቋንቋ ለማጥራት ስለ ትግርኛ “ጥራት” ከሚንገበገብና በጠባብነት ስሜት ከሰከሩት ከነ ሰለሞን ዕንቃይ፤ እና በመሳሰሉት የወያኔ “ኤጥኒቆሶች” ጸረ አማርኛ ቋንቋ ከሚዘምቱት መካከል አንዱ ነው። ወያኔ ጫካ ሲገባ ሕዝባችን ትግርኛው በአማርኛ ተመርዞ “በትግርኛ ቋንቋ” እንዳይናገር በመደረጉ “ቋንቋው” አንዲያውቅ አንታገላለን ብለው ሲሸፍቱ፤ ከጫካ ይዘውለት የመጡት አማርኛን የሚተኩ ቃላቶች ግን “እንግሊዝኛ፣ዓረብኛ እና ኤርትርኛ” ቃላት እና ልሳን ነበር።

ገብረኪዳን ይህንን ሴራ ያውቃል። አጅግ የሚገርመው ደግሞ “ወያኔ ወደ መንግሥትነት የተሸጋገረበት፤ “ሸግግር” ብሎ፡ የጠራው እርሱ እራሱ (ገብረኪዳን) የፓርላማ አባል በነበረበት ጊዜ “ዞን፣ሊስ፣...ወዘተ...ወዘተ...” የሚባሉ የእንግሊዝኛ እና የመሳሰሉ የባዕድ ቃላቶች በሕገ መንግሥታቸው ሲጸድቅ በደስታ ተቀብሎ ተግባራዊ ያደረገ መሆኑን የማናውቅ መስሎት “ከ ኢ.ሸ.ዓ. (ከአክሱም፣ከሸሬና ከዓድዋ) የተለየ የትግርኛ ልሳን እና የአማርኛ፤ አርምኛ፤ አገው፣ዓፋርኛ ቃላቶችን እየቀላቀሉ ለብዙ ሺሕ አመት የሚናገሩ (የእንደርታ ራያ፣ተምቤንለምሳሌ ይጠቀሳሉ፡) ከ ኢ.ሸ.ዓ. ትግርኛ አካባቢ ሕብረተሰብ

ለየት ባለ መልኩ የሚነገር የትግርኛ ቋንቋ ተናጋሪ ማሕበረሰብ ልዩነት አንዳለ እያወቁ፡ በላያቸው ላይ የቋንቋ ለውጥ ዘመቻ ለማከናወን በመጣር ላይ ይገኛሉ።

በእነኚህ ሰፋፊ የትግራይ አውራጃዎች የራሳቸው ዘይቤ እና የቃላት አሰባካክ ተቀባይ ሆኖ አለ ምንም የመረዳጃ ችግር ሳይፈጠር እየተነገረበት መቆየቱና ተቀባይነት አግኝቶ ለሺዎቹ ዘመናት ሲነገርበት መቆየቱ እየታወቀ፤ ዛሬ እነ ገብረኪዳን ደስታ በስታሊኒዝም እና ማህደዝም የሰከረ የደደቢት ሕሊና ተጠምቀው፤ ለዘመናት የኖረ ባሕላዊ እና ቋንቋዊ የአጠቃቀም ዘይቤ በመጻፈር ፡ “መንግሥታዊ የቋንቋ አጥር እና ህግ በመቀየስ ፤ ቅጣት በመፈጸም” አማርኛ የሚባል ቃላት ብቻ **(አንግሊዚኛ እና ዓረብኛን አይነኩም። ሊዝ፤ ዞን የሚለውን የአንግሊዞች ባዕዳኖቹ ቃላት በሕግ አጽድቀው የሚጠቀሙባቸውን ማስተዋል ያስፈልጋል።)** ከትግርኛ እየተለቀመ ካልወጣ ትግርኛችን “ትግርኛ” ሊባል አይችልም! በማለት አንድ “ወጥ የሆነ” የጥቂት አውራጃዎች የትግርኛ የልሳን እና የቃላት አጠቃቀም ወደ በሌሎቹ አውራጃዎች ላይ በመጫን፤ በዜና ማሰራጨያዎቻቸው በኩል እያሰሰረጹ እና እያስተማሩ (ትምህርት ተቋማት ሁሉ ሳይቀሩ) የሌሎችን ሕጋዊና ባሕላዊ የልሳንና የቋንቋ “አጠቃቀም” መብት እየተጋፉ፤ “ንብ ከአባባ” “ሰው፤ከቋንቋ ገበያ” ለመለያየት የሚያደርጉት እጅግ አስነዋሪ የቋንቋ ጽዳት (አማሃሪክ ላንገጦች- ክሊንሲንግ) አንዲካሄድ ግምባር ቀደም ሚና እየተንቀሳቀሱ ይገኛል።

በነገራችን ላይ የወያኔ ቴ/ቪዥን እና የራዲዮን አዘጋጆቻቸው እና ዜና አቅራቢዎቻቸው ላዳመጠ ሰው የሚጠቀሙበት የትግርኛ ዘይቤ እና የቃላቶች (የኪነት ዘፋኞች፤ገጣሚዎችና ተዋናያኖች፤ ሳይቀሩ) አጠቃቀም ፈሊጥ በጣም በሚገርምና አሳሳቢ ሁኔታ የደረሰ መሆኑን ልብ ላለ ሰው መገንዘብ አያዳግተውም። የዜና አንባቢዎቻቸውና ከላይ የጠቀስኳቸው የኪነት ባለ ሙያዎች የኤርትራዊያኖችን ልሳን ለመጥለፍ ይቃጠባቸዋል፤ አንዳንዶቹም ጭራሽት የ አ .ሸ .ዓ ልሳን እና ቃላት በመጠቀም በጽሑፍ እና በደምፅ የሚወሉ ጥሬ ቃላቶች፤ ላይ የሚተላለፈው የዜና ስርዓተ ቋንቋ አቀራረባቸው ስንታዘብ ጭራሽት ለትዝብት በሚጥል ሁኔታ ተሸጋግሮ እናያለን። ይህ ደግሞ በሕብረተሰባዊ የተፈጥሮ የቋንቋ ግብይት የመጣ ሳይሆን ሆን ተብሎ በወያኔ ሚዲያ እና ሴራ ተልዕኮው እንዲሰፋፋ እየተደረገ ነው ።

የራያና አዘቦ ወይንም አንደርታ ገበሬ/አራሹ ክፍል ለምሳሌ “ሳሪሃ መሪሃ” “እሽ ኢሉ” “ሃምዚ ሽዚ” “ዳአም” “ናጋ” “ሃሳስ” “ከንዲ ግዛዕ”፤ “ጭልቻ” “ጨለ” “ባዳል ስልጣን” የሚሉ ቃላቶችን፤

“ገለመለ” “ስቐ ኢሉ” “ከመዚ ሕጂ” “ይኹን አምበር” ፤አንተኹነውን” “ጽባሕ” “ገልጣም” “ከንዲ ገለ” “ጠዓሞት” “ሕራይ” “መዚ”...በሚሉ የ “አሸዓ/ ኤርትራኛ ቃላቶች በመለወጥ አንድ አውራጃ ባንድ አውራጃ የቋንቋ ብልጠትና ትምክሕት

ወረርሽኝ “የ ዙር ጫና /ንዮ ኮሎኒያል ኮንስትራሲ/ ሴራው ያለ ተቃውሞ ሲካሄድ ስታዘብ በጣም ይገርመኛል።

አብዛኛዎቹ ከእንደርታ እና ራያ ተምቤን... ወያኔን ተቀላቅለው ከጫካ ከተመለሱ በኋላ የሚጠቀሙበት የትግርኛ አጣቃቀም ዘይቤ እና ቃላቶች ፤ጭራሽኑ የእንደርታ/ራያ/ተምቤን... ሰዎች አይመስሉም። የ15ዓመት፤ የ13፤ 10፤ 5 አመት... በረሃ መቆየት አንዴት ወደ እራስነት ማጣት ባሕሪ እና የራስ ጥርጣሬ ባሕሪ ሊከሰት ቻለ? የሚል ጥያቄ ይጭርብኛል። የእነ መለሰ እና የእነ የአባይ ፀሐየ፤ ስብሐት ዓሸዓዊ ልሳን ‘በእንደርታዊያኖቹ፤ በእነ ገብሩ አሰራት፤ መስፍን (ጀኔራል) (ዐዲ ጉዳም)፤ ሙሉኔታ አብርሃ /ማንጁስ፤ (እንደርታ) ዐዲጉዳምየው/እንደርታዊው መድሕን.. ወዘተ “ምላሽ” ላይ ምን የሚባል አስገዳጅ መርፌ ምላሳቸው ላይ ስለተውጡ ነው፤ የ “አ ሻ ዓ” ዎቹ የእነ አባይ እና የነመለሰ ዜናዊን ልሳን እና የኤርትራዊያኖቹ የነ ኢሳያስ አፈወርቂ የቃላት ልሳን ተሸክመው “ከተማ ገብተው እነሱን የወለደ እንደርታዊው እና የራያዊው ገበሬ እና የከተማ ሕዝብ በዛው ልሳን ሊያነጋግሩት የተገደዱት?

ገብሩ አሰራትም ሆነ ስዬ፤እንዲሁም ራያዊው ወያኔው ጀኔራል ጻድቃን ገብረተንሳይ የሚጠቀሙበት የትግርኛ አጣቃቀም ዘይቤው አንደ ምሳሌ ብትወስዱ ፤ ተምቤናዊው፤አንደርታዊውን እና ራያዊውን ልሳኖቻቸውን እና የቃላት አጣጣላቸውን አሸቀንጥረው ለመጣል ለምን እንደመረጡ እኔ ራሴ አጅግ በጣም ይገርመኛል።

አብዛኛዎቹ ከእንደርታ/ራያ/ተምቤን ..በመገረፍ ወደ ወያኔ የተቀላቀሉ በሺ መቶዎቹ የሚቆጠሩ ታጋዮችም የራሳቸውን ያካባቢ “ድምፀ ቃላትና የአጠቃቀም” ዘይቤ በመተው ወደ አ ሽ ዓ ወይንም ወደ ኤርትራዊያኖቹ አዘምብለው ከጫካው ወደ ከተማ በመግባት “ሕጂ ሚጂ፤ መዚ፤ጊስ፤አልግስ፤ ዓሚል” ሲሉ ይደመጣሉ።ለምን? ምን ተገኘ?

አንድ ቀን የገጠመኝን ላወራችሁ፤። መቀሌ የሚገኘው እንደርታዊው የትግርኛ ‘ኤፍ ኤም/የወያኔ ሬዲዮ አዘጋጅና ጋዜጠኛ የሆነው (ለጊዜው ስሙን ረሳሁት) የወያኔ አወዳሽ የሆነችውን “ኤደን ገብረስላሴ” የተባለችውን ወጣሁ ወጣሁ የምትል ወጣት አንደርታዊት ቃለ መጠይቅ ሲያደርግላት፤ሁለቱም እንደርታዊያኖቹ በቃለመጠይቁ ሂደት “የራሳቸውን ልሳን ትተው “አሸዓ” እና “ኤርትርኛ” ለመሆን ሲታገሉ አድምጬአቸው፤ “ምን ለመሆን እየቃጣችሁ ነው? እራሳችሁ ለመሆን ለምን አትሞክሩም?” ብዩ በኢመይል ጠይቄው ነበር። ትግርኛ ትግርኛ ነው ብሎ ሲመልስልኝ፤ “ትግርኛ አንድ አይደለም፤ እስከስታው ልሳኑ፤ አጣቃቀሙ፤ የከበሮ አመታተሙ/አገራቸው ዘይቤው ካውራጃ አውራጃ ይለያያል” ብዩ ስመልስለት። “የሚመልሰው መልስ በማጣቱ “በዛው ጭጭ ብሎ ቀረ”።

ትግረኛ ትግርኛ ነው ይሉናል። አንድ ነው ይሉናል። እርግጥ ሰው፤ ሰው ነው። መኪና መኪና ነው። ነገር ግን ሰው ሁሉ የሚለየው ብዙ ነገሮች አለባቸው እና አንድ አይደሉም። ለምሳሌ ሁለት በ 'ሐጎሰ' ስም የሚጠሩ ትግራይዎች ስማቸው አንድ ነው፤ ሁለቱ ሐጎሶች ግን የሚለያቸው ብዙ ነገሮች/ ባሕሪዎች አለባቸው። ትግርኛ አንድ አይደለም። የትግርኛ እስክስታም ሆነ የከበሮ አመታት ሳይቀር ይለያያል። አብዛኛው የተምቤን ሕዝብ ትግርኛ ተናጋሪ ነው። እስክስታው ግን ከሚታወቀው የትግርኛ “ኩዳ/ትልሂት” ጭረሽኑ የተለያ እና የማይመሳሰል ነው። አንዱ ትግሬ ከየትኛው አውራጃ አንደሆነ ከሚያወጣቸው ቃላቶችና ልሳኖች መለየት ትችላለህ። መለያው ነውና ሆን ተብሎ “በድርጅታዊ ሴራ” ያንን ማጥቃት ተገቢ አይደለም።

ስለዚህም ነው ትግርኛ ትግርኛ ነው፤ እስክስታ አስክስታ ነው፤ የከበሮ አመታት ቃናው አንድ ነው፤ የሚል የወያኔዎች ሙግት የማልቀበለው። የከበሮ አመታትም ሆነ እስክስታ አወራረድህ ትክክል አይደለምና የኔ አውራጃ ነው ትክክል እና የኔን ውረስ ማለት ሕጋዊ ነው? አንድ ስላልሆነ ሕጋዊ አይደለም። ራያ ትግርኛ ተናጋሪ ነው፤ ነገር ግን ከሌሎቹ ይለያል። ስለ ተለየ ወይንም አማርኛ ስላለበት/አሮምኛ ስለሚገባበት ወይንም የራሱ ዘይቤ ስለሚጠቀም፤ አነጋገርህን ለውጥ ማለት ሕጋዊ አይደለም። ወይንም በእስክስታው አወራረዱም ሆነ በአለባበሱ ስለሚለይ ትግርኛ ትግርኛ ነው እና የራያውን የእንደርታው ወደ “አ. ሸ. ዓ.” ወይንም ወደ ኤርትራኖቹ (ወደ “አሎራዎቹ”) አለባበስ፤ልሳን እና እስክስታ አወራረድ ቢለውጡ አንድ ችግር የለበትም ማለት አንችልም። በተፈጥሮ የግብይት የ አኗኗር ግንኙነት ከሆነ ምንም ችግር የለውም፤ ነገር ግን በሴራ እና በሕግ አስገድዶ መለወጥ ግን ወንጀል ነው።

አሁንም ልድገመው!!! ያንድ አካባቢ ልሳንና ለዘመናት የቆየ ጸንቶ ተቀባይነት አግኞቶ መረዳጃ ሀኖ የቆየ ያካባቢ ልሳን፤ አለባበስና የቃላት አጠቃቀማቸውን በሕግ መለወጥ ወንጀል ነው። የራያ ሴት/የእንደርታ እናቶች ቁንድላ አሰራር እና የ “አሸዓ” እናቶች ቁንድላ /ሸርቦ አሰራር እጅግ ይለያያል። ስለዚህ ያንቺ ትግርኛ ሽሩቦ አይደለም ይሄ ነው ትግርኛ ሹሩባ ማለት ይቻላል? ቋንቋን የማጽዳት ዘመቻ እያደረጉት ያሉትም ይኼው ነው። ወያኔዎች እጃቸውን ከዚህ ወንጀል ስራ እራሳቸውን ማግለል ይጠበቅባቸዋል። ሕዝብ የወያኔ ንብረት ወይንም የግል ህንፃ አይደለም። ማንም መንግሥት/ድርጅት ሊጋፋው የማይገባ የራሱ ባሕላዊ መዝጊያ/አጥር አለው።

ለመግቢያ ይህ ካልኩ ዘንዳ የቋንቋ ጽዳት ዘመቻ ከሚያካሂዱት ወያኔዎች መካካል አዛውንቱ ገብረኪዳን ደስታ ሰሞኑን ደግሞ በትግርኛ ቋንቋ “እምቢታ አንጻር ወረርቷ” የሚል ስለ አጼ ዮሐንስ አዲስ መጽሐፍ በመጻፉ “ዛሬም አፄ

ምኒልክን? በጥላቻ መንፈስ ከአፉ አኝኮ ያልጠገባቸውን የኢትዮጵያ ንጉሥ ከዮሐንስ ጋር ያነጻጸረበትን ሞኛ ሞኝ ብሔረተኛነቱን ዛሬም ምን እያለ እንደሆነ እስቲ እንድናዳምጥለት። “አይጋ ፎረም” ከተባለው የወያኔዎች ድረገጽ ጋር ያደረገው ቃለ ምልልስ እስኪ አንድ ባንድ የተናገረውን ተርጉሜ ላቅርብላችሁ እና የራሳችሁን ግንዛቤ ውሰዱ።

አይጋፎረም- ጥየቄ፡- ‘አምቢ ለወራሪዎች’ የሚል መጽሐፍ ጽፈዋል ፤ ስለዚህ መጽሐፍ ጉዳይ ሚሉን ነገር ካለ ቢነግሩን?

ገብረኪዳን፤-ይህ መጽሐፍ ለመጻፍ የወሰነኩበት እና ያስገደደኝ ምክንያት፤ የአጼ ዮሐንስ ተገቢውን የታሪክ የክብር ቦታ አጥቶ ለ124 አመት ወደ መድረክ ሚያስተዋውቀው አጥቶ ተቀብሮ ስለሚገኝ፤ ‘እንቅልፍ ስላሳጣኝ’ የኢትዮጵያ ታሪክ ተመራማሪ ኢትዮጵያዊያኖች፤ “ታሪካቸውን (የአጼ ዮሐንስን ታሪክ) ማውሳት ይቅርና “ንጉሥ ነገሥት እንደነበሩ እንኳ አያውቋቸውም። የሌለቸው ነገሥታት ገድል ሲወሳ ሁሌም ሆን ብለው አጼ ዮሐንስን ይዘልዋቸዋል። በዱሮው የኢትዮጵያ ቴ/ቪ ሳይቀር “ቴድሮስ ብለው ወደ ሚኒልክ፤ ከዚያ ወደ ሃይለስላሴ በመዘለል ዮሐንስን ዘልለው ወደ ሌሎቹ ይሻገራሉ”።ምንም ቢሆን! ዮሐንስን አያስገቡም። ይህ ድርጊት ያሳዘነኝ ስለነበረ፤እንቅልፍ አጥቻለሁ፤ በዚህ ምክንያት ነው ይህንን መጽሐፍ ልጽፍ የቻልኩበት መነሻ።

(ከተርጓሚው፡- በዚህ ላይ አንድ ማለት እፈልጋለሁ- አትላንታ አሜሪካ ውስጥ የወያኔ ጀሌዎች 38ኛው የወያኔ በዓል ሲያከብሩ ለዝግጅቱ የቀረበው ታሪክ የሚተነትን የቪዲዮ ዝግጅት ላይ ቴድሮስን፤ዮሐንስን ካሳየ በኋላ...ምኒልክን ዝሎ ወደ መለስ ዜናዊ በመሻገር ከዚያ ...ወደ ወያኔውዎቹ ወደ ሐየሎም አርአያ.. ከዚያ ወደ ተራ ታጋዮቻቸው ወደ እነ “አሞራ”... እያሉ ወደ አሚጠሩት የወያኔ ታጋይ ነበር ሲያሳዩ የነበረው። ይህንን በሚመለከት አንድ ሃተታ አዘጋጅቼ ለመሰጠፍ ስዘጋጅ ፤ የገብረኪዳን ደስታ ቃለ መጠይቅ ጊዜን ስለተሻማብኝ በዚህ የምለው ስላላ በይደር ስለቆየሁት፤ ቆዩኝ። ወያኔዎች ገብረኪዳን ለሚለው “አጠፋ/ብድር መመለሻ/ በምኒልክ ላይ ጥላቻ እያስፋፉ “የትግራይ እናቶቻችን ማህጸን በጣሊያን ወረበላ ከመደፈርና ከጣሊያን ሰላቶ አንድ ኤርትራኖቹ ከመደቀል ነፃ ያወጡንን አምየ ምኒልክን” ማውገዝና በታሪክ ዝግጅት እና ማህጸር ላይ ሳያወሳቸው እየዘለሉ፤ ስማቸውን በማይገባ በመበክል፤ አዲሱ ትውልድ በጠላትንት አንዲያያቸው እየመረዙት ለመሆኑን የገብረኪዳን ደስታ አነጋገር ተግባራዊ እንዴት እንደሆነ ከአትላንታ ጀሌዎች ላይ መገንዘብ ይቻላል።

በዚህ ላይ “Would you not wish Menlik the lion who liberate Tigrayans from Italian colonization reject the request for help by Tigray rulers to remove Italians from Tigray in 1888- that Tigrayans are now arguing Italian in Adua was not Menlik’s lead army, but Tigrayan’s lead army defeated Italian? what could have happened if Menlik could have refused to come to Tigray? የሚል ጽሑፍ አዘጋጅቻለሁ። እስከዛው ድረስ ግን የ አትላናታ ጀሌዎች ጸረ ሚኒልክ ለማንጸባረቅ ያቀረቡት የታየው የስዕል ድምጽ/ቪዲዮ ዝግጅት

ለመታዘብ ይህንን ተመልከቱ። Lekatit 11 Celebration in Atlanta 2013 <http://youtu.be/-wnp85RVELw> በዚህ ቪዲዮ ላይ አምዬ ምኒልክን ታጥቆቸዋለችሁ። ምኒልክ በሐዮልም፤ በአሞራ፤ የወያኔ ተጋዮች እና ለሻዕቢያ ህይዳቸውና ላባቸው ያበረከቱ በአሳፋሪ ትውልዶች ተተክተው ስትምለኩቱ በጣም አስቀያሚ ትውልድ!!!ማለት ሲያንስ ነው። **አሁን ወደ ቃለ መጠይቁ አናምራ።**

Geberekidan Desta interview with Aigaforum 3 21 2013

ጥያቄ:- አፄ ዮሐንስ ማለት ማናቸው?

ገብረኪዳን:- በታሪክ ኢትዮጵያ ለኢትዮጵያ ሕልውና ለግብይት ድርድር የማያቀርቡ፤ንጉሠ ነገሥት የነበሩ ናቸው። ይህ ብቻ አይደለም የሚገልጻቸው። ንጉሠ ነገሥት የሚል ቃል እነ ሚኒሊክ፤እና አጼ ሃይለስላሴ ሲጠቀሙበት የነበረ የንግሥነት ማዕርግ ነው። ንጉሠ ነገሥት የሚያስብላቸው ታሪክ ግን አልነበራቸውም። ምክንያቱም ነገሦች አልሾሙም። ንጉሠ ነገሥት የሚል ስም አንዲኖረው የሚገባው መሪ፤ለምሳሌ ዮሐንስ ነጉሶችን ሾመው ነበር። ሚኒሊክ ንጉሠ ሸዋ፤ ተ/ሃይማኖት ንጉሠ ጎጃም፤ ወዘተ ..ሾመዋል። ዮሐንስ ኢትዮጵያን “በፌደራላዊ” ስርዓት ያነጻ ንጉሠ ነገሥት ነበር።

ጥያቄ:- በዘር የንግሥና ዘር ነበራቸው?

መልስ:- እነዚያ በዘር ንግሥና ነበረን የሚሉ ሃይሎች የንግሥና ዘር አንደነባራቸው አኔ በግሌ አላምንም። ነገር ግን እራስህ ብድግ ብለህ ባሕታዊያን አሰልፈህ፤ ሰብከህ ፤ የንግሥታት ዘር አለን ማለት ይቻላል። አፄ ዮሐንስ “አፍሪካዊ” ናቸው። የሰለሞን ልጅ ነኝ፤ የሰሎሞን ዘር ነኝ፤ ምንትስ ምንትሴ አይሉም። ወደ ዱርቡሽ መሪው ወደ “አቡ አንጃ” የጻፉት ደብዳቤ ላይ ብትመለከቱ “ሁላችንም የካም ልጆች፤ አፍሪካዊያን ነን” ነው የሚሉት ። አንደ ሌሎቹ “ሞአ አንበሳ” አይሉም። ስለዚህም “አፍሪካዊ” ናቸው።” ባፍሪካዊነትም ፤በኢትዮጵያዊነትም አንጂ “ወደ እስራኤልነት ነኝ የማለቱ ምናምን የማይቃጠቸው ንጉሠ ነገሥት ነበሩ አጼ ዮሐንስ።” (ምስኪኑ ገብረኪዳን ደስታ የእስራኤልነት ዘር ማን አንዳመጣው ስረ መሰረቱ የት አንደተጀመረ እና መፈክሩ ለተቀሩት የኢትዮጵያ ነገሥታት ማን አንዳስተዋወቀው አላወቀውም። ይህንን መፈክር በሚያስተጋቡ ነገሥታት ላይ በማናናቅ ለምኒሊክ ሲያከናውንባቸው የራሱን አክሱማዊያን ትግሬ ነገሥታት እና ዮሐንስን ይህንን መፈክር ይጠቀሙ አንደነበር አላወቀውም። በመሰረቱ ‘ሞአ አንበሳ ዘእምነገደ ይሁዳ’ የሚለው መፈክር ትርጉሙ ገብረኪዳን ሆን ብሎ እያወቀ አጣምሞ አቀርቦታል አንጂ ትርጉሙ ሌላ ነው። ሲያስፈልግ ሰፊውን ዝርዝር ማቅረብ ይቻላል።)

ጥያቄ:- መምህር ገብረኪዳን ፤ አጼ ዮሐንስ ማን ነው የገደላቸው? እርግጠኛ መረጃስ አለ?

መልስ:- መቸም የጽሑፍ መረጃ አንደሚያመለክተው “አፈወርቅ ገብረየሱስ የሚሉት “ደካማው ድርቡሽ አይደለም የገደላቸው፤ በአፄ ምኒልክ ብርታት ነው የተገደሉት ነው የሚለው። ተክሌ የሻው የሚባል ጸሐፊም፤” ሃይማኖትምን ይቀይሩ ምናምን ምንትስ ተብለው ከድርቡሽ ጋር በመሰለፋቸው” (ገብረኪዳን እዚህ ላይ አቶ ተክሌ የሻው በቅጡ የጻፉትን እንኳ መጥቀስ ስላቃተው - ምን ለማለት አንደፈፈለገ በትግርኛውንም ቢሆን የተስተካከለ አረፍተ ነገር ማስተካከል ስላቃተው ለትርጉምም አይመችም እና አንዳው በግርድፍ እሱ አንዳለው ተርጉሜዋለሁ) ነው የገደሏቸው ሲል ጽፏል።

... ይህንን በሚመለከት እኔ የማውቀው ነገር የለኝም። የትግራይ ሕዝብ የሚለው ግን አለ። የትግራይ ሕዝብ የሚያምነውና የሚለውን በመጽሐፌ ጠቅሼዋለሁ። ይኼውም፤ መተማ ላይ አጼ ዮሐንስ እና ሠራዊታቸው ድል ተገናጽፈው ነበር። አጼ ዮሐንስን የመታቻቸው ጥይት ፊት ለፊት በተተኮሰች ጥይት ሳይሆን ከቃላ በተተኮሰች ጥይት ተመትተው ነው የሞቱት። ስለዚህም ከወደ ቃላቸው የተተኮሰቸው ጥይት ከአጼ ዮሐንስ ጠላቶች የተተኮሰች ጥይት ነች ነው የሚባለው፤ የትግራይ ሕዝብም ይህንኑ ነው የሚለው። የአጼ ዮሐንስ ጠላቶች ደግሞ አነማን መሆናቸው የታወቀ ነው።

ጥያቄ:- ያገር ውስጥ ጠላት ማለት ነው?

መልስ፤- አዎ!

ጥያቄ:- አፄ ዮሐንስ በዘመነ ንግሥነታቸው ጊዜ ከአፄ ቴዎድሮስ እና ከነ አፄ ምኒልክ ጋር የነበራቸው ግንኙነት ምን ይመስል ነበር?

መልስ:- በዘመነ አፄ ቴዎድሮስ ጊዜ ደጃዝማች በዝብዝ ካሳ ለቴዎድሮስ አልገዛም ብሎ አሻፈረኝ በማለት ሸፈተ። ሌሎች የኢትዮጵያ መሳፍንትም አንደለ በሙሉ ሸፍተ። የጎንደር ሕዝብም ሸፍቷል። የጎንደር ሕዝብም አፄ ቴዎድሮስን ወደ ደብረ ታቦር አባረራቸው። ምክንያቱም ጎንደር ውስጥ የነበሩት አብያተ ክርስትያናት ስላቃጠሉባቸው፤ 2 አብያተ ቤተክርስትያናት ብቻ ሲቀሩ የተቀሩት አወደማቸው፤ አቃጠላቸው። ይህ ድርጊት ፈጻሚው ቴዎድሮስ ነው።

ወደ ደብረ ታቦር ከሄደም በቃላም ቢሆን ከዛሬ ቀን ጀምሮ በቅሎ ፈረስ “እህል” እንጂ “ሳር” አንዳይመገቡ ብሎ ስላወጀ፤ ሕዝብ በዚህ የተነሳ ስለተበሳጨ ፤ አሁንም ከደብረተባር አስወጥቶ አንዲባረር አደረገ። ከዚያ በቃላ ወደ መቅደላ ተራራ ሄዶ መሸገ። መቅደላ ላይ 7000 ሠራዊት ይዞ እዛቸው ይኖር ነበር።

በዚህ ብቻ አልተወሰነም፡ የውጭ ዜጎችም አስሮ በቁጥጥር ሥር አንዲውሉ አደርጎ ነበር። አንኚህን አንዳሰረ፤ ዋግ ሹም ጎብዜን (በኩላ ተክለ ገዮርጊስ የተባለው) እና ምኒልክ ንጉሠ ሸዋ ግምባር ፈጥረው በወቅቱ የመን አገር /ዓደን/ ውስጥ ሲኖር ወደ ነበረው የእንግሊዝ ወኪል ግንኙነት በመፍጠር፤ በቴዎድሮስ ቁጥጥር ያሉት መቅደላ ላይ የታሰሩ ዜጎቻችሁ፤ እኛ አንናገተ ጋር ሆነን እናስፈታላችኋለን እና ኑ በማለት እንግሊዞችን ወደ አገር አንዲመጡ ሁለቱ የውስጥ ሴራ በመጎንጎን እንግሊዞች አንዲመጡ አደረጉ።

ይህ አኔ የምለው ሳይሆን 'በሰነድ ላይ የሰፈረ ጽሁፍ ነው'። በኩላ እንግሊዝን በመጋበዝ ወደ አገር ውስጥ አንዲገቡ ጀኔራል ናፔር "ዙላ" ወደብ ላይ አንደደረሰ፤ "ቁም አንጂ እንዴ! ወዴት እየሄድክ ነው?" ተብሎ ዙላ ላይ ሲጠየቅ "ዜጎቻችን ቴዎድሮስ አስሮብናል እና ሄደን ለማስፈታት ሁለቱም ማለትም ዋግ ሹም ጎብዜ እና ምኒልክ የሚያስተዳድሩት ግዛት ስለሆነ አንድንገባ ፈቅደውልናል።" አሉዋቸው። "የለም ትግራይ ትግገርኝ እኮ የአነሱ ግዛት አይደለም" በዚህ ማለፍ አትችሉም የሚል መረጃ ተነገራቸው። ታዲያ አንዴት እናድርግ ብለው ሲጠይቁ፡ "ግዛቱ የአባ በዝብዝ ስለሆነ ትግራይን ለማቋረጥ አባ በዝብዝብ ማስፈቀድ አለብህ፤ ካልሆነ አታልፍም ተባለ"። ይህ ሲሆን "አባ በዝብዝ አገኙት"። ከዚያ በኩላ "እንምታው/አንውጋው ወይስ.....? እንዲሁ እንዲያልፍ አንቆቁድለት?" ተብሎ ውይይት ተደረገ። አይ "መምታት አንኳ በተገባን ነበር ፤ነገር ግን ምን አገባን፤ በኩላ ደግሞ ቴዎድሮስ መጥቶ ቤተክረስቲያኖችንን ሊያቃጥልብ ነው እና እንግሊዝ "የራሱን ዜጎች አንዳስፈታ ወዲያውኔ ወደ አገሩ በመጣበት አንዲመለስ እኛኑን አንዳይወጋን የፈርምልን ተብሎ ስምምነት ከተደረሰ በኩላ፤ እንግሊዝም "እኔ ዜጎቼን ከማስፈታት ሌላ ዓለማዊ ፍላጎት የለኝም" በማለት "ሙሉ ሐላፊነት" በመውሰድ የትግራይ መሬት አቋርጦ አንዲያልፍ ተፈቀደለት።

(ገብረኪዳን የሸሸገን ሁለት ነገሮች አሉ፡ ነኛ ሙሉ ሐላፊነት ወስዶ የሚለው የስምምነት ምን አንደሚዘረዝር እና ፊርማ ቀን እና የት አንደተደራደሩ አልነገረንም። ሌላው 2ኛው ነጥብ አኔም ሆነ እናንተ የምናውቀው እዛው በግብግብ ላይ የነበሩ በእንግሊዞች እና በሌሎች ባሉዳን የተጻፈ ታሪክ እና በፊረንጆች በ 1868 የተጻፈ እንግሊዝ አገር የታተመ የእንግሊዝ አገር መጽሔት (አንድ ወዳጅ ልኮልኝ በእጅ ይገኛል) የሚነግረን ነገር "የሃንስ የቅድመ አያታቸው መኖሪያና ትውልድ ስፍራ (ደጃች ወልደስላሴ) በነበረችዋ "እንግሊዝ" የምትባለዋ ከዳገት ሥር የምትገኝ ትንሽ ገጠር፤ ላይ የተንግለለ ደንኳን ዘርግተው ጠጅ እና ሰንጋ ተጥሎ፤ የቀለጠ ደግሰ አድርገው ሰንቁን አዘጋጅተውለት በሰላም አንደሸኙት እየታወቀ፤ ገብረኪዳን ስለ እዚህ ጉዳይ ሳይነገርን፤ ወደ ዋግ ሹም በመዝለል፤ ዋግ ሹም ጎብዜን በስንቅ አቅራቢና በስተናጋጅነት ሲካላቸው ያሳዝናልም ያስቃልም፤ ይህን በተመለከተ ከዚህ በታች ያለውን የገብረኪዳን አድሎአዊ ብሔረተኛነትን አድምጡ።)

የዋግ ሹም ገብዜ ግዛት አንደደረሰ፤ዋግ ሹም ገብዜ፤ ሰንቅና ምግብ አየሰጠ የዋግ ሹም ሰራዊት እና ተባባሪዎቹ አንዲሸኝዋቸው በማድረግ እስከ መቅደላ አደረሳቸው። ምኒልክም ሠራዊቱ ይዞ መጣ። ዋግ ሹም ገብዜም አንዲሁ ከጉንህ ጋር ሆነን ቴዎድሮስን ወግተን ዜጎችን ነፃ በማውጣቱ ረገድ እንርዳህ ብለው ሁለቱም አንግሊዘን ሲጠይቁት፤ “አይሆንም፤ራሴ እችላለሁ” በማለት አምቢ አላቸው።

አንግሊዝ ቴዎድሮስን ድል መትቶ ዜጎቹ ነጻ ካወጣ በኋላ፡ ምኒልክ ወዲያውኑ “ለአንግሊዞቹ ደብዳቤ በማሰያዝ የአንኳን ደስ አላችሁ መልእክት ወደ ንግሥት ቪክቶሪያ ላክላት።” ስለዚህ “አባ በዝብዝ ካሳ” አንግሊዝን በመጋበዝ ጥሪ በማድረግ አንዲመጡ አላደረገም። መንገድ መርቶ እስከ መቅደላ ድረስ አልሸኘም፤ ያደረጋት ነገር ብትኖር ፤በአገሬ ግዛት ማለፍ ትችላላችሁ ብሎ ፈቅዶላቸዋል። ስለሆነም እነኚህ አባ በዝብዝ ካሳን (አፄ ዮሐንስ) አንግሊዝ አስገብተዋል፤ እያሉ የሚከሱ “የትግራይን ሕዝብ ዘላለም ደም እየከፈለ፤ መከራውን እንድያይ የሚፈልጉ ያልሆነ ታሪክ አንዲመዘገብ የሚፈልጉ ሰዎች ናቸው አንዲህ ያለውን ውንጀላ የሚከሱ።በዝብዝ ካሳ አንዲያለው ነገር የለውም!!!

በማለት ገብገፍው መምህር ገብረኪዳን የብሔረተኛ መለያ የሆነው “የትግሬ ነገሥታት ከደሙ ገጹላን ናቸው” የነኛ የአማራዎቹ እና የአገቦቹ ነገሥታት ግን ብሔራዊ ወንጀል የፈጸሙ ናቸው። በማለት የሰለቸንን ጭብጥ የሌለው የተዛባ መረጃ እና ውሸት ዛሬም በመደጋገም ለማያውቁ አድማጮቹ ለመመረዝ በመነሳሳት “ኤጼ ዮሐንስን ስም በወርቅ ቀባብቶ” አንግሊዝን አልጠሩም፤ ለአንግሊዝ ምግብ አላቀረቡም፤ መንገድ አልሸኙም,,,ወዘተ...ወዘተ... የሚለው “ዮሐንስ ባዕደን በማስገባትና በመጋበዝ፤ድርድር በመፈጸም፤ጠላትን መንገድ ጠርጎ፤ ሸኝቶ፤አሳይቶና፤ደህነቱን አመላክቶ ትብብር ያሳየ “የካባቢ/ያገርመሪ” የሚያስከስስ ወንጀል” መሆኑን እየታወቀ የዮሐንስ ትብብር አሳንሶ በማጣጣል በጣም አስቀያሚ የሆነ ዘመኑ ያለፈው የፊውዳል ብሄረተኛ መስመር ይዞ ያንን የበሰበሰ የደም እና የአጥንት ቆጠራ ወገንተኛነት አጥር በማበጀት የታሪክ አተላውን ሲደፋብን መስማት “እኔስ አቅሻለሁ ለማያውቅሽ ታጠኘ” የሚያሰኝ ነው። ግብዣ በተጋበዙት ተጋባዦቹ የተጻፈ በ1868 የታተመ መጽሔት ሰነድ አለ።

አይጋ ፎረም ላይ የተለጠፈው አሳፋሪ የትግርኛ የተዛባ የታሪክ ቃለ መጠይቅ ገብረኪዳን ምን አንደሚል አብዛኛዎቻችሁ ትግርኛ ለማታዳምጡ ዜጎች ባለ ማዳመጠችሁ ለማወቅ ፈልጋችሁ የቆሜችሁ ዜጎች ካላችሁ ፤ ይኼው የትግርኛው ቃለ መጠይቅ ትርጉም ወደ አማርኛ ተርጉሜ አንድታነብቡት አድርጌአለሁ። በገብረኪዳን ደስታ ቃለ መጠይቅ ለመተቸት የምትሹ ሰዎች ካላችሁም ይኼው በሩን ከፍቼላችኋለሁ።

የግል ማስታወሻ፤ ለውዳጆቹ፡

በዚህ ወር በጣም ሲበዛ የተወጠረ ጊዜ ስላለኝ ፤መፈናፈኛ አግኝቼ በሰፊው ስለ ቃለ መጠይቁ እስከመለስበት ጊዜ ሌሎቻችሁ በዚህ የምትሉት ነገር ካለ ፤በሩ ይኼው። ስልክ በመደወል መጽሐፍ ለማግኘትም ሆነ በተለመደው ክፍለ ጊዜ ድምጽህ እየራቀን ሄደ ምነው ተወዳጁ ጽሑፍህን እና ክርክርህን ያለ ወትረው እራቀን በማለት የደዋለችሁልኝ እና የስልክ ጥሪአችሁን በውቅቱ መልእክታችሁ ወዲያውኑ አግኝቼ በወቅቱ ባለመመለሴ ይቅርታ እጠይቃለሁ። አሁንም ከከተማ ወጣ ወጣ እያልኩ ፋታ ስላላገኘሁ፤ በትእግስት እንደምትጠብቁኝ ተስፋ አደርጋለሁ። “ጠባብ ብሔረተኛነት የታሪክ አታላ ነው!!!” “ኢትዮጵያዊነት አሸናፊ ነው!!!!”

ጌታቸው ረዳ www.ethiopiansemay.blogspot.com getachre@aol.com